

Colecția REGALĂ
Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOERESCU, DAN-SILVIU

Nunțile regale de la Carol I la Principele Nicolae: docu-drame și mituri istorice însoțite de consemnări din presă / evocate de

Dan-Silviu Boerescu. - București : Integral, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-992-148-7

94

© INTEGRAL, 2018

Editor: Costel POSTOLACHE
Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-148-7

Nunțile regale de la Carol I la Principele Nicolae

Docu-drame și mituri istorice
evocate de Dan-Silviu Boerescu,
însoțite de consemnări din presă

INTEGRAL

Sumar

Un secol și jumătate de nunți
în Familia Regală a României / 7

O ceremonie „amânată”
25 de ani – Carol I și Elisabeta / 9

Ferdinand și Maria – o căsătorie necesară
și o relație neconvențională dar care au dus
la nașterea României Mari / 17

O speranță dinastică irosită – nunta Principelui Carol
al României cu Prințesa Elena a Greciei / 67

Cea mai frumoasă poveste:
de la nunta în exil la nunta de diamant –
Mihai I și Ana de Bourbon-Parma / 81

O eră nouă – nunta Prințesei Margareta
cu Radu Duda / 95

Ex-Principele Nicolae și Alina Binder – un capitol special
în epopea nunților din Familia Regală / 107

Lămuriri bibliografice / 131

Un secol și jumătate de nunți în Familia Regală a României

Căsătoria și nunta fostului Principe Nicolae cu Alina Binder, deși a ridicat unele de semne de întrebare din partea curentului monarhist român și se petrece pe fondul răcirii relațiilor cu Casa Regală a României, vine să completeze o istorie veche de aproape un secol și jumătate, începută în anul 1869, o dată cu uniunea maritală a Principelui Carol al Principatelor Române Unite (viitorul Rege Carol I, întemeietorul dinastiei autohtone) cu Principesa Elisabeta von Neuwied, dintr-o familie princiară germană.

Primele festivități maritale regale cu adevărat memorabile sunt considerate, însă, nunta de argint a Suveranilor României, Carol I și Elisabeta, desfășurată la București în 1894, precedată de nunta Principelui Moștenitor Ferdinand cu Prințesa Maria Alexandra Victoria de Saxa-Coburg și Gotha, nepoată a Reginei Victoria, fiică a ducelui Albert de Edinburgh și a mării ducese Maria Alexandrovna Romanov, unica fiică a Țarului Alexandru

al II-lea al Rusiei, petrecută pe 29 decembrie 1892, la Sigmaringen, în Germania. Au urmat alte și alte ceremonii, care au avut loc în contexte istorice diferite, uneori potrivnice, precum nunta în exil a Regelui Mihai I cu Principesa Ana de Bourbon-Parma, ținută, cu împotrivirea fătășă a Bisericii Catolice (aceasta fiind religia miresei), pe 10 iunie 1848 la Atena, la invitația Regelui Paul și a Reginei Frederica ai Greciei, paji fiind copiii acestora, și ei viitoare capete încoronate, Regina Sofia a Spaniei și Regele Constantin al Elenilor.

O ceremonie „amânată” 25 de ani – Carol I și Elisabeta

Pe 10/22 mai 1866, principele german Carol, pe numele său complet Karl Eitel Friedrich Zephyrinus Ludwig von Hohenzollern-Sigmaringen (20 aprilie 1839, Sigmaringen – 10 octombrie 1914, Sinaia), a intrat în București. Vestea sosirii sale fusese transmisă prin telegraf și a fost întâmpinat de o mulțime entuziasă de oameni, dornici să cunoască noul conducător. La Băneasa, i s-a înmănat cheia orașului. Cuplul regal a fost binecuvântat în aceeași zi în Dealul Mitropoliei de către Nifon, Mitropolitul Ungrovlahiei, care l-a invitat să depună jurământul pe legile țării. Colonelul Haralambie citește formula de jurământ românesc comunicată Prințului în traducere franțuzească: *Jur de a păzi legile României; de a menține drepturile sale și integritatea teritoriului*, după care Prințul Carol, cu mâna dreaptă pe Evanghelie, a rostit în românește, cu voce fermă: *Jur!*. Astfel se încheia grava criză politică începută o dată cu abdicarea forțată a lui Alexandru Ioan Cuza, surprins de complotiștii din „Monstruoasa Coaliție”

10 (alcătuită din liberalii radicali și conservatori) cât se poate de vulnerabil în patul amantei sale Maria Obrenovici, mama viitorului Rege Milan al Serbiei. Prin aducerea unui principe străin pe tronul Principatelor se salvă Unirea acestora, înfăptuită printr-un ingenios artificiu politic în ianuarie 1859.

Din acest moment începe domnia lui Carol I. Proclamat Domnitor al României în ziua de 10/22 mai 1866, rămâne cu acest titlu până în 14 martie 1881, când este proclamat Rege, devenind astfel primul rege al României. A fost primul monarh din dinastia Hohenzollern-Sigmaringen, al cărei nume se transformă, începând cu Regele Ferdinand I, în Casa Regală de România, dinastie care va conduce țara până la proclamarea, sub presiune sovietică, a Republicii Populare Române în 30 decembrie 1947. Carol I a fost personajul exponențial care a condus România, vreme de aproape jumătate de secol, spre o devenire într-o modernitate, deși la urcarea sa pe tronul Principatelor Unite, în 1866, țara încă „zăcea turcită”, într-o indecizie cu adevărat istorică.

Când a fost ales Principe al României, Carol nu era căsătorit și, conform Constituției României, aprobată de el însuși, nu avea voie să se căsătorească cu o femeie de origine română. În 1869, Principele a inițiat o călătorie în Europa și mai ales în Germania, pentru a-și găsi o mireasă.

A întâlnit-o pe Elisabeta, principesă de Wied, pe care a văzut-o „harnică, iubitoare de oameni, cultă și talentată”. După o convorbire care nu a ținut mai mult de o oră, prințul a cerut-o de soție și în aceeași zi s-a întors ca

logodnic al ei. În final, s-a căsătorit cu Elisabeta de Neuwied la 3 noiembrie 1869.

În ciuda avantajelor politice evidente, din punct de vedere temperamental mariajul lor a fost unul dintre cele mai puțin potrivite, el fiind un bărbat rece și calculat, iar ea o visătoare notorie. Au avut doar un copil, Principesa Maria, născută pe 27 august/8 septembrie 1870 și decedată pe 28 martie/9 aprilie 1874. Aceasta a dus la o înstrăinare a celor doi membri ai cuplului regal, Elisabeta nereușind să-și revină complet din trauma pierderii unicului copil.

Spre sfârșitul vieții lor, Carol și Elisabeta au reușit să găsească o modalitate de a se înțelege reciproc și au fost descriși ca fiind buni prieteni.

Într-o lungă scrisoare de felicitare pe care i-a trimis-o fiului său la 15 aprilie 1869, Prințul Karl Anton o zugrăvea pe Elisabeta în cele mai frumoase culori, încurajându-l să își unească destinul cu ea: *E desigur superioară sub raportul cunoașterii lumii, a științei. Ea e drăguță, plăcută și fizionomia ei arată bunătatea inimii sale. E foarte cultă și chiar excepțional de bine înzestrată. Prințesa excelează și în cunoașterea limbilor. Ea vorbește la perfecție franceza și engleza. Instrucția ei e, cum s-ar zice, universală.*

Regina Elisabeta se semna *Carmen Sylva* („Cântecul/Poezia Pădurii”). Este pseudonimul său literar, sub care a scris numeroase lucrări.

Principele Radu avea să descrie în prefața cărții *Regele Carol I în opera Reginei Elisabeta* dragostea dintre Carol I și soția sa: *Au fost binecuvântați cu o solidă și profundă căsnicie. Regele a avut o nețărmurită iubire față de soția lui,*

pe care a tratat-o cu respect, tandrețe și admirație. Cei doi erau uniți printr-o splendidă complicitate spirituală, o inegalabilă deschidere către științe, educație și arte, un desăvârșit simț al măsurii în exercitarea funcțiunii regale.

„Complicitatea spirituală” la care face referire Principele Radu se referă la felul de a fi al Reginei și al Regelui. El era un bărbat rece și calculat, de formație militară prusacă, iar Regina părea a fi o ființă visătoare, chiar una pasională, cu ambiții artistice. Mai tânără cu patru ani decât Carol, Regina a fost mai mult decât „un ecou” al soțului său și în opera literară a lui Carmen Sylva se poate constata o idealizare a Regelui.

Atunci când i-a cerut mâna Elisabetei, Carol nu a rămas decât o oră și jumătate. A venit special de la Paris și trebuia să se întoarcă de îndată. Dar i-a lăsat o fotografie: Avea o privire încruntată și la care nu mă puteam uita fără spaimă. Mă gândeam: Dacă o fi să mă privească tot așa, eu mor... Eram logodiți de patru săptămâni și nu-l puteam asculta fără să tremur. Abia în fața altarului m-am liniștit de tot, mărturisise Elisabeta înfiorată.

Elisabeta a României (pseudonim literar Carmen Sylva, nume complet Elisabeth Pauline Ottilie Luise zu Wied, 29 decembrie 1843, Neuwied, Germania – 18 februarie 1916, Curtea de Argeș,) a fost Regina României în timpul domniei soțului său, Carol I al României. Patroană a artelor, fondatoare a unor instituții caritabile, poetă, eseistă și scriitoare, ca fondatoare de instituții caritabile a fost supranumită de oamenii din popor „mama răniților”.

Elisabeta era fiica lui Hermann, Principe de Wied. În 1869, Principesa Elisabeta de Wied s-a căsătorit cu

domnitorul Carol I al României, devenind în 1881 prima regină a României, în urma recunoașterii țării drept regat atât de Poarta Otomană cât și de marile Puteri Europene după Războiul de Independență a României de la 1877.

S-a născut pe 29 decembrie 1843 în castelul Monrepos din Neuwied (astăzi în unul din cele 16 state federale ale Germaniei, Renania-Palatinat) pe Rin. Prințesa Elisabeta von Wied a venit în România în 1869, la vârsta de 26 de ani, pentru a se căsători cu Prințul Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, care a guvernat sub numele regal de Carol I al României. În acea vreme, Principatul era sub tutela Imperiului Otoman. După Războiul de Independență din 1877 și Tratatul de la Berlin (1878), România a fost recunoscută ca Regat în 1881 și Elisabeta a devenit prima Regină a României.

Talentul său lingvistic desăvârșit a ajutat-o să publice diverse opere în limbile franceză, germană și engleză sub pseudonimul Carmen Sylva, prin lucrările sale făcând cunoscută în străinătate România; astfel a atras atenția lui Pierre Loti și Mark Twain, care, evocând-o, a spus despre ea: „Acea prințesă și poetă încântătoare, adorabilă, își aduce aminte că florile codrului și câmpiile «i-au vorbit»”.

Regina a ales pseudonimul Carmen Sylva, latinescul pentru „cântecul pădurii”, chiar la îndemnul lui Carol, pentru a delimita poeta de regină. A fost supranumită Regina Scriitoare: a scris poeme, basme, povestiri, romane, lucrări cu caracter memorialistic. A tradus din opera lui Pierre Loti. Reședința ei preferată era Castelul Peleş, unde își ținea și biblioteca. A contribuit la completarea veniturilor casei regale din România, una dintre

14 cele mai sărace familii domnitoare din Europa, printr-o serie de reclame, tipărite în marile ziare europene, de tip „testimonial” pentru mai mulți producători mari de mașini de scris.

Iubitoare și creatoare de artă și literatură, era o bună cunoscătoare și interpretă de muzică – canto, pian, orgă; avea în același timp și calități de pictor. Excelentă amfitrionă, femeie rafinată și cultă, Elisabeta creează un salon pentru oamenii de cultură în care se găsesc, printre alții, Vasile Alecsandri, Elena Văcărescu, Mite Kremnitz, Titu Maiorescu. Îi admira atât pe Mihai Eminescu, considerându-l un mare poet romantic, cât și pe George Enescu. Pe acesta l-a ajutat în drumul devenirii sale de mare compozitor, prin construirea lângă Castelul Peleş a unei săli de concerte special concepută pentru el și prin dăruirea unei viori construită de celebrul lutier italian Amati.

Pentru unii istorici, precum Ion Bulei, Elisabeta – Principesa, Regina și... Carmen Sylva – nu a fost ceea ce s-ar putea numi o frumusețe. Dar avea o grație remarcabilă. „Toți suntem fermecați de ea”, scria Elena, soția Marelui Duce Mihail, fratele Țarului Nicolae I, în 1863, cu șase ani înainte ca Elisabeta să se mărite cu Carol I. „Privirea ei deschisă și senină reușește să încălzească până și inimile cele mai uscate, iar noi ne-am regăsit tinerețea alături de ea.”

„Semeni cu un boboc de trandafir”, îi spunea Împărăteasa Eugenia la Paris, în 1867. Însă bărbații nu se prea dădeau în vânt după ea. Aerul ei „intelectual” îi descuraja pe претенdenți. Și la 26 de ani era încă nemăritată, așa că, în 1869, i s-a pregătit la Köln o întrevvedere cu Principele

domnitor al României, Carol I, în căutare de nevastă pe la curțile europene. N-a fost un „coup de foudre”, ci mai curând o reciprocă așteptare.

Când a ajuns prima oară la București, a stat un timp mai mult retrasă, mulțumindu-se cu vizitele Principelui Carol, un amant deloc pătimaș, „cu ochii pe cronometrul aflat pe noptieră”, cum îl descrie Paul Morand. (www.zf.ro)

Când Principele Carol s-a căsătorit cu Elisabeta de Neuwied la 3 noiembrie 1869, mireasa nu era tocmai în culmea fericirii, însă nu prea mai avea de ales. Elisabeta avea deja 26 de ani și pețitoarele vremii o considerau „un caz foarte dificil”. Avea un istoric sentimental nefericit, fiind deja refuzată de două ori. În zadar, de pildă, Regina Victoria a Angliei a vrut să o aibă ca noră. Primul ei fiu, viitorul rege Eduard al VII-lea, a fost mai degrabă cucerit de fotografiile ficei Regelui Danemarcei, Alexandra. Elisabeta s-a întâlnit, apoi, cu al doilea fiu al Reginei Victoria, Alfred Ernest Albert, dar acesta nu a mai dat niciun semn după întâlnirea romantică, la care Elisabeta și mama ei, Maria de Wied, i-au cerut să cânte la vioară sub stejari, în pădure. El s-a căsătorit cu fiica Țarului Alexandru al II-lea.

Elisabeta se afla la Berlin când s-a împrietenit cu familia Hohenzollern-Sigmaringen. Dar, după nici șase săptămâni a trebuit să se întoarcă acasă, la Neuwied. În mare grabă, pentru că era îndrăgostită de un principe neamț cu o situație foarte specială. Prima ei iubire pentru Friedrich de Baden, cu 14 ani mai mare decât ea, văduv și cu trei copii, a înspăimântat-o pe ambițioasa sa mamă, care avea alte planuri pentru fiica ei. (<http://jurnalul.ro>)

În 1894, după o perioadă de exil mascat la Veneția, provocat de „Afacerea Elena Văcărescu” (când Regina n-a reușit să-l convingă pe Rege ca nepotul acestuia, Ferdinand, desemnat Principe Moștenitor, să se însoare cu o româncă, fapt interzis explicit de Constituție), Elisabeta s-a întors în țară pentru o împăcare definitivă cu Carol, fapt consfințit prin celebrarea fastuoasă a nunții lor de argint. După un sfert de veac de la ceremonia mai degrabă austeră, pe repede înainte, din Germania, Elisabeta a avut în sfârșit parte de o nuntă „adevărată” în țara sa de adopție, cu care, în timp, se identificase pe deplin, afectiv și spiritual.

Pe data de 3/15 noiembrie 1894 suveranii României Carol I și Elisabeta și-au sărbătorit nunta de argint. Celebrarea evenimentului a început printr-un Te Deum oficiat la Mitropolie de Mitropolitul primat Calinic Miclescu, la care cuplul regal a asistat alături de demnitarii statului și membrii corpului diplomatic. Au urmat, la Palatul Regal, felicitările din partea înaltului cler și a tuturor celorlalți reprezentanți ai instituțiilor importante din capitală și din țară. Seara a avut loc o recepție intimă, după care Regele și Regina s-au plimbat cu trăsura prin oraș, salutând publicul venit să îi admire.

Cu o zi înainte, Carol I și Elisabeta i-au primit la palat pe cei care doriseră să le ofere daruri. Unul dintre cadourile primite atunci se află în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României. Este vorba de un cabinet din lemn de nuc, decorat cu intarsii de alamă aurită și ornamente de bronz, ce fusese trimis de Principesa Josephine de Hohenzollern, mama Regelui Carol I, și de fratele cel mare al acestuia, Leopold de Hohenzollern. (<http://evz.ro>)

Ferdinand și Maria – o căsătorie necesară și o relație neconvențională dar care au dus la nașterea României Mari

Despre viitorul Rege Ferdinand al României se poate spune că a fost o sumă de paradoxuri istorice și nu numai. Adus, de către unchiul său Carol, Principe Moștenitor în România aproape împotriva voinței lui, Ferdinand se va dovedi, la maturitate, un mare patriot român, unul cu un fantastic rol determinant în acțiunea de Reîntregire a țării, care s-a făcut sub sceptrul și voința sa.

Primul Rege al României Mari a avut înțelepciunea de a-și ascunde propriile sale slăbiciuni sentimentale, ca și pe cele ale soției sale, Maria, nelăsând neînțelegerile conjugale să afecteze actul de guvernare, dovadă stând și glorioasa încoronare a celor doi de la Alba Iulia din octombrie 1922.

Regele Ferdinand I este unul dintre cele mai importante capete încoronate care au stat pe tronul regatului